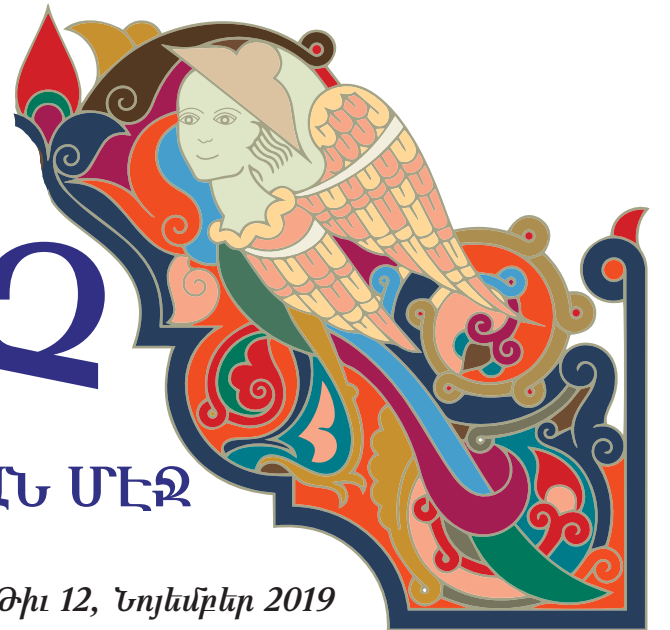

ՈՒՍԱԿՈՐԻՉ

ԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Բ. ՏԱՐԻ, ԹԻՎ 12, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2019

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ԽՕՍՔ

ՀՈԳԵՒՈՐ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ

ՀՈԳԵՒՈՐ ՄՐՑԱՎԱԶՔԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑԻԼ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԱՐՄԻՆԸ՝ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Քրիստոնեայ մարդուն կեանքը կը նմանի մրցավազքի:

Մրցավազքի ընթացքին մարզիկները արագ կը վազեն, որպէսզի հասնին յաղթանակի: Անոնք յատուկ հագուստներ կը հագնին, որպէսզի կարենան հանգիստ և առանց դժուարութեան վազել:

Նոյն ձևով, քրիստոնեայ մարդուն կեանքին մէջ գոյութիւն ունի հոգևոր մրցավազք: Քրիստոսի իրաքանչիւր հետևորդ պարտաւոր է մասնակցիլ անոր: Սակայն, մրցավազքի ժամանակ երբեմն խոչընդոտներու կը հանդիպինք, որոնք արգելք կը հանդիսանան յառաջացման. Պօղոս առաքեալ հետևեալը կ'ըսէ. - «Վանենք ամէն խոչընդոտ և մէկ կողմ ձգենք ՄԵՂԶԸ, որ մեզ դիրաւ կը պաշարէ,

և համբերատարութեամբ պայքարինք մեզի ներկայացող փորձութիւններուն դէմ» (Եբր 12.1): Առաքեալի բացատրութեամբ մեղքն է, որ խոչընդոտ կը հանդիսանայ իրաքանչիւր քրիստոնեայի կեանքին մէջ, անիկա ըլլայ փոքր՝ թ'է մեծ: Հետևաբար, անվարան պէտք է վանենք իրաքանչիւր մեղք, որպէսզի խոչընդոտ չհանդիսանայ մեր հոգևոր մրցավազքին:

Սովորական մրցավազքին, մարզիկներէն միայն մէկը կրնայ յաղթել և մրցանակ ստանալ: Սակայն, հոգևոր մրցավազքի ընթացքին իրաքանչիւր «վազող», եթէ կրնայ հասնիլ աւարտին, նոյն մրցանակը կը ստանայ, որ ուրիշ բան չէ եթէ ոչ՝ **ՅԱԻՏԵՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ:** Դարձեալ առաքեալին բացատրութեամբ, կը հասնինք այդ յաղթանակին, եթէ հոգևոր մրցավազքի ժամանակ մեր աչքերը միշտ ուղղենք Յիսուսին՝ «**մեր հաւատքի հիմնադիրին ու կատարելագործողին» (Եբր 12.2):**

Քրիստոս միայն չխօսեցաւ հաւատքի մասին, այլ Իր իսկ կեանքով գերազոյն օրինակը հանդիսացաւ իրաքանչիւր հետևորդի: Քրիստոս քաջ գիտէր, որ ուրախութիւնն է որ կը սպասէ Իրեն, այդ պատճառով արհամարհեց ամօթը, յանձն առաւ խաչի մահը և հաւատքի գերազոյն օրինակ հանդիսացաւ ամբողջ մարդկութեան:

Հետևաբար, սիրելիներ, մեղքը հեռացնելով միայն կրնանք համբերութեամբ և հաւատքով պայքարիլ բոլոր տեսակի փորձութիւններուն դէմ: Այնպէս ինչպէս Հին Կտակարանի հաւատքի յառաջամարտիկները իրենց հաւատքի միջոցով դարձան վկաներ և «**պարտութեան մատնեցին թագաւորներուն, արդարութիւն գործեցին և արժանացան Աստուծոյ խոստումներուն: Անոնք փակեցին առիծներուն բերանները... Իրենց տկարութեան մէջ զօրացան Աստուծով, անպարտելի դարձան պատերազմի ընթացքին և ընկճեցին օտարներուն բանակները» (Եբր 11.33-34):**

Եթէ մեր հաւատքին մէջ մինչև վերջ հաստատ մնանք, Յիսուսի հետ **ԵՐԿՆՔԻ ՅԱԻՏԵՆԱԿԱՆ** ուրախութեան մասնակից կը դառնանք և Անոր հետ կը թագաւորենք. «**Ով որ յաղթանակէ՝ անոր իրաւունք պիտի տամ նստելու ինծի հետ իմ գահիս վրայ, այնպէս՝ ինչպէս որ ես յաղթեցի և բազմեցայ Հօրս հետ իր գահին վրայ» (Յտ 3.21):**

Արդարև, մեր աչքերը միշտ ուղղենք Յիսուսին, մեր հաւատքի առաջնորդին, որպէսզի կարենանք մեղքերէ և խոչընդոտներէ հեռու՝ հանգիստ **ՄԱՍՆԱԿՑԻԼ ՀՈԳԵՒՈՐ ՄՐՑԱՎԱԶՔԻՆ** և տիրանալ մրցանակին՝ **ՅԱԻՏԵՆԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻՆ:**

«Ինչպէս մարմինը իր զանազան անդամներով մէկ ամբողջութիւն է, այսինքն՝ բոլոր անդամները միասին մէկ մարմին կը կազմեն, նոյնպէս է նաև Քրիստոս:

Որովհետև մենք բոլորս նոյն Հոգիով մկրտուեցանք՝ մէկ մարմին կազմելու համար, և ամէնքս ալ նոյն Հոգիէն խմեցինք: Մարմին ըսելով՝ անդամներէն միայն մէկը չենք հասկնար, այլ անդամներուն ամբողջութիւնը:

Յստակ է ուրեմն, թէ բազմաթիւ են անդամները, բայց մարմինը մէկ է: Աչքը չի կրնար ձեռքին ըսել՝ «**Քեզի պէտք չունիմ:**» Ո՛չ ալ գլուխը ոտքերուն՝ թէ «**Ձեզի պէտք չունիմ:**»

Որպէսզի մարմինին մէջ պատակտումներ չըլլան, այլ՝ որպէսզի անդամները իրարու հանդէպ նոյն հոգածութիւնը ունենան: Եթէ մարմինին մէկ անդամը ցաւի՝ բոլոր անդամներն ալ միասին կը ցաւին, իսկ եթէ մէկ անդամը պատուրդի՝ բոլոր անդամներն ալ միասին կ'ուրախանան:

Արդ, դուք թէպէտ առանձին-առանձին անդամներ էք, բայց միասնաբար կը կազմէք **ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԱՐՄԻՆԸ:**

ԲԱԲԳԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՉԱՐԵԱՆ

(Ա.Կր 12.12-14, 20-21, 25-27)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ԼՈՒՍԱԲՈՐԻՉՆԵՐԸ՝ Ս. ԹԱՊԷՆՈՍ ԵՒ Ս. ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՆՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼՆԵՐ

Հայց. Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ առաջին հիմնադիրները եղած են Ս. Թադէոս և Ս. Բարթողիմէոս առաքելները, որոնք կը կոչուին Հայաստանի առաջին Լուսաւորիչները:

Ս. Թադէոս առաքել Քրիստոսի լոյս հաւատքը նախ կը քարոզէ Կապադովկիոյ և Եդեսիոյ շրջաններուն մէջ, ուր 44 թուականին կը բժշկէ ու կը մկրտէ Արգար թագաւորը: Այնուհետև, կը հասնի Արտազ գաւառի Շաւարշան գիղաքաղաքը, ուր կարճ ժամանակի մէջ կ'ունենայ մեծ թիով հետևորդներ, որոնց շարքին նաև հայոց Սանատրուկ արքայի 18-ամեայ դուստրը՝ Սանդուխտ կոյսը:

Երբ Սանատրուկ արքան կը տեղեկանայ այս մասին, և մանաւանդ իր հարազատ աղջկան քրիստոնէական վարդապետութեան յառած ըլլալու լուրը կ'իմանայ, խիստ կը զայրանայ և բանտարկել կու տայ Սանդուխտ կոյսը և կը հրամայէ սրամահ ընել նորադարձները՝ իրենց քարոզիչին հետ:

Առաքելը հրաշքով կ'ազատի կոտորածէն և երթալով բանտ՝ բանտապահներէն 33 հոգի դարձի կը բերէ: Սանատրուկ արքան իր պալատական բարձրաստիճան իշխանները կ'ուղարկէ բանտ, սակայն Ս. Սանդուխտն ու բոլոր նորադարձները անդրդուելի կը մնան:

Արքան 200 նորադարձներ սրամահ ընելու հրաման կու տայ, իսկ Թադէոս առաքելն ու Սանդուխտ կոյսը հարցաքննութեան համար ատեան կը բերէ: Վերջին ճիգերն ու սպառնալիքները որևէ արդիւնք չեն ունենար և արքան իր իսկ աղջկայ մահուան վճիռը կ'արձակէ:

Ըստ ասանդութեան, երբ Թադէոս առաքել սուրով կը սպաննուի, նոյն պահուն երկինքէն լոյս մը կը շողայ և ժայռ մը բացուելով, Սուրբին մարմինը ներս կ'առնէ:

Յովհաննէսի Աւետարանին մէջ, Բարթողիմէոս առաքել կը յիշատակուի Նաթանայէլ անունով: Յիսուս, վկայելով անոր մասին, կ'ըսէ.- **«Ահաւասիկ ճշմարիտ Իսրայէլացի մը, որուն մէջ նենգութիւն չկայ»** (Յովհ. 1.47):

Ս. Բարթողիմէոս առաքել քարոզչութեան ճամբով կը հասնի Հայաստան և կը քարոզէ մօտաւորապէս 8 տարի՝ 60-էն 68 թուական: Ան իր քարոզութիւնը կը սկսի Սիւնեաց նահանգէն: Անոր քարոզութեան գլխաւոր վայրը կ'ըլլայ Գողթն գաւառը, ուր կը կառուցէ Տեանընդառաջ եկեղեցին: Այնուհետև, Առաքելը կ'անցնի Արտաշատ քաղաք, ուր կը հանդիպի Թադէոս Առաքելին:

Աւելի ուշ, Ս. Բարթողիմէոս կ'երթայ Հեր և Զարևանդ գաւառները, կը մտնէ նաև Անձնացեաց գաւառը, կը շրջի գանազան կողմեր և վերջապէս կը հասնի Ադրակ: Այնտեղ իրեն կը հանդիպի Ռգուիին՝ Սանատրուկ թագաւորի քոյրը, որ կը հաւատայ Քրիստոսին և կը հետևի առաքելին. Թագաւորը Տերենտիոս հազարապետը կը դրկէ անոնց ետևէն, բայց ան ալ կը հաւատայ ու կը մկրտուի: Այնուհետև, անոնք թագաւորին ատեանը կը հանուին, և հարձակործներէ վերջ, առաքելը կը նահատակուի փշոտ քուքերու հարուածներուն ներքև, իսկ միւս երկուքը և ուրիշ հաւատացեալներ՝ սրամահ կը նահատակուին:

Ս.Բարթողիմէոս Առաքելի անունով վանք մը գոյութիւն ունի Վասպուրականի Ադրակ գաւառին մէջ, ուր թաղուած է ան:

ՏՕՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ

«Տօն բոլոր սուրբերուն, հիներուն և նորերուն, յայտնիներուն և անյայտներուն»: Հայց. Առաքելական Ս. Եկեղեցին այս տօնով կը յիշատակէ բոլոր այն սուրբերը, որոնց անունները չեն յիշուած Տօնացոյցին և կամ Եկեղեցական Օրացոյցին մէջ, սակայն անոնց Սուրբ անունները գրուած են Երկինքի Արքայութեան սրբազան մատեանին մէջ:

Քրիստոնէութեան դէմ ծաւալած հալածանքներուն ժամանակ, շատերը նահատակուեցան, սակայն անյայտ մնացին. ուստի, եկեղեցին այս նուիրական տօնը հաստատած է՝ ոգեկոչելու համար անոնց յիշատակը, որոնք իրենց արիւնը հեղեցին յանուն Քրիստոսի և անոր խորհրդաւոր մարմնին՝ եկեղեցւոյ շինութեան:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄՇՏԱԿԱՆ ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ

Մեղքերու խոստովանութիւնը սկիզբէն սահմանուած կարգ մըն է: Մեր նախածնողները՝ Ադամն ու Եան, ուտելով բարիի և չարի գիտութեան ծառէն, անհնազանդ գտնուեցան Աստուծոյ պատուիրաններուն դէմ, ծնունդ տալով մեղքին, որուն հետ զուգահեռ յայտնուեցաւ նաև Աստուծոյ շնորհքը՝ ողորմութիւնն ու մարդասիրութիւնը: Եւ երբ Աստուած Ադամին ըսաւ. - **«Ո՛ր էս» (ԾՆՆ 9.3)**, խորքին մէջ այս հարցադրումը հրաւեր մըն էր նախամարդուն, որպէսզի խոստովանէր իր մեղքը, բայց դժբախտաբար մարդը անտեսեց իր յանցանքը և դատապարտուեցաւ:

Ադամ ու Եայէն ետք մեղքը շարունակուեցաւ աշխարհի վրայ:

Սակայն Քրիստոսի Յարութեամբ մարդը հնարաւորութիւն ունեցաւ խոստովանութեամբ գտնելու իր հոգեկան խաղաղութիւնը:

Այսօր, Քրիստոնէական եկեղեցին ընդհանրապէս և Հայց. Առաքելական եկեղեցին մասնաւորապէս հնարաւորութիւն ստեղծած են մեղքերու խոստովանութեամբ թողութիւն ստանալու շնորհքին: Ուրախալի երեւոյթ է, որ հաւատացեալներ յաճախ կը խոստովանին իրենց մեղքերը և թողութեան կ'արժանանան, իսկ ան որ չի խոստովանիր իր մեղքերը, անտարանը կ'ըսէ. - **«Արդէն իսկ դատապարտեալ է»:** Խոստովանութիւնը խորքին մէջ մէկ անգամուան համար սահմանուած արաք մը չէ, այլ ընթացք մըն է, որ վախճան չունի:

Բարսեղ Կեսարացի Հայրապետ մեզի կը յիշեցնէ ըսելով. - **«Խոստովանութիւնը առանց հաւատքի, աղօթքի և ծոմապահութեան իմաստ չունի»:**

- **Իսկ եթէ հարց տանք թէ ի՞նչ է մեղքը.**

- Մեղքը Աստուծոյ կամքին և Անոր Սրբազան օրէնքներուն դէմ գործուած յանցանք մըն է՝ **մտածումով, խօսքով և գործով:**

Մեղքը ըստ էութեան կը բաժնուի գլխաւոր երկու մասերու.

Ա- Ադամական կամ սկզբնական մեղք, որ ժառանգած ենք մեր նախածնողներէն:

Բ- Գործուող կամ ընթացիկ մեղքեր, որ կը գործենք մկրտութենէ ետք, չափահաս տարիքի մէջ: Այս մեղքերը նաև ունին երկու մասեր, **գիտակցաբար և անգիտակցաբար:**

Անգիտակցաբար մեղքերը, որ նաև ներելի կը կոչուի կը ջնջուին խոստովանութեամբ և Ս. Հաղորդութիւն ստանալով, սակայն չկրկնուելու պայմանաւ: Գիտակցաբար գործուող մեղքերը, որ աններելի կը կոչուին, մարդս կորուստի կը դատապարտեն:

Աններելի մեղքերը ունին գլխաւոր եօթը բաժանումներ. -

- Հպարտութիւն
- Նախանձ
- Բարկութիւն
- Ծուլութիւն

ԽԱՉԸ

Թէ Պաշտումի թափն ունենաս՝
Տէրն գոյգ մը թև քեզի կու տայ,
Որպէսզի Իր **ՈՒԺԸ** անհաս
Սաւառնացնես երկրի վրայ:

Թէ տեսիլներ ունենաս դուն՝
Յայտնութիւն մ'ալ քեզի կու տայ,
Որպէսզի Իր **ԿԱՄՔԸ** արթուն
Հանդիսացնես երկրի վրայ:

Թէ բարձունքէ մ'իսօսիս Իր հետ՝
Ինքը քեզ շէշտ մը կու տայ,
Որպէսզի Իր **ԽՕՍՔԸ** յաւետ
Արձագանգես երկրի վրայ:

Թէ վերացած յառիս Իրեն՝
Հնոր լեզու մ'ալ քեզի կու տայ,
Որպէսզի Իր **ԿԱՅԾԸ** վերէն
Սահեցընես երկրի վրայ:

Եթէ մտնես Իր ամպին մէջ՝
Ինքը քեզի շանթ մը կու տայ,
Որպէսզի Իր **ՎՐԷԺԸ** անշէջ
Փայլատակես երկրի վրայ:

Իսկ Իր լոյսին թէ երթաս դուն՝
Ինքը քեզի ջահ մը կու տայ,
Որպէսզի Իր **ՓԱՌՔՆ** անաղօտ
Վարդավառես երկրի վրայ:

Եթէ նետուիս Իր գիրկն անուշ՝
Ինքը քեզի երգ մը կու տայ,
Որպէսզի Իր **ՇՆՈՐՀՆ** երկնայուշ
Թրթոացնես երկրի վրայ:

Թէ համբուրուիս հետ Իր վերքին՝
Ինքը քեզի կեանք մը կու տայ,
Որպէսզի Իր **ՇՈՒՆՉԸ** անգին
Ոգևորես երկրի վրայ:

Իսկ թէ թաղուիս Իր շուքին տակ՝
Ինքը քեզի շող մը կու տայ,
Ոչինչին դէմ յոյսին անփակ
Ճատագայթը երկրի վրայ:

Ու այդ **ՈՒԺԸ**, այդ **ԿԱՄՔՆ** ու **ԽՕՍՔ**
Այդ **ԿԱՅԾՆ** ու **ՎՐԷԺ**, այդ **ՓԱՌՔԸ** սուկ,
Այդ **ՇՆՈՐՀՆ** ու **ՇՈՒՆՉԸ**, այդ **ՅՈՅՄՆ** համայն
Քեզի տըրուած **ԽԱՉՆ** է միայն:

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ...

- Ազահություն
- Որկրամություն (Շատակիրություն)
- Բղջախոտություն (Ցանկասիրություն)

Մեր եկեղեցին խոստովանելու և հաղորդություն ստանալու հարցը մարդու ազատ խղճին և կամքին ձգած է, սակայն պայման դրած է, որ յաճախ հաղորդուինք:

Քրիստոնեությունը խեղճ մարդոց կրօնք չէ: Թոյլ անհատականություն ունեցողներ չեն կրնար քրիստոնեական արժանիքները պահել և իրագործել: Քրիստոնեայի կեանքը պայքար մըն է, որուն ընթացքին կրնանք սխալիլ և մեղանչել. սակայն էականը այն է, որ **քաջաբար անդրադառնանք մեր սխալները և ընդունինք թէ՛ գիտակցաբար և թէ՛ անգիտակցաբար գործած բոլոր մեղքերը:**

Եկեղեցին, որպէս «Մայր» և միջնորդ մեղքերէ սրբուելու և քաւութիւն ստանալու, մեզի առիթը կ'ընծայէ և ցոյց կու տայ խոստովանութեամբ թողութիւն ստանալու ճանապարհը:

Իրաքանչիւր քրիստոնեայ պէտք է գիտակցի, որ Աստուած առանց մեր մեղքերու խոստովանութեան ալ գիտէ մեր մեղքերը: Աստուած Եսայի մարգարէի միջոցաւ ըսած է.- **«Ես եմ, որ քու յանցանքներդ կը ջնջեմ: Քու մեղքերդ ալ պիտի չիշեմ: Յիշեցո՛ւր ինձի, դուն խօսէ՛ (խոստովանի՛ր), որպէսզի արդարանաս» (ԵՍ.43.25-26):**

Ուրեմն, ընդունինք Աստուծոյ պարգևած ամէնամեծ շնորհքը՝ ողորմութիւնը, և խոստովանութեամբ մշտապէս նորոգուինք և հաղորդութեամբ սրբուինք բոլոր տեսակի մեղքերէն, կրկնելով շարականագիրին բառերը.- **«ողորմութեանդ դատէ ո՞վ Տէր, այլ ո՛չ թէ արդարութեամբ»:**

ՏԱԹԵՒ ԱՒԱԳ ՔԱՀԱՆԱՅ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ

Նյս պարկերներուն մէջ Բովիւր կորսուած ոչխարը կը փնտրէ:
Երկու պարկերները բաղդապելով 10 փարբերութիւն փորձէ գտնել:

Պարմութիւնը կարդա՛ Պուկաս Աւերարանի 15րդ գլխու 4-7 Բանարներուն մէջ:

